

Observatori de la Infància
i l'Adolescència
de Lleida

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

2n informe
2011-2012



Universitat de Lleida

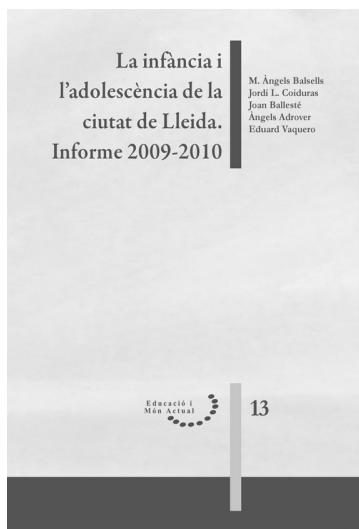


Ajuntament de Lleida

Introducció	4
La infància de la ciutat	6
Educació	8
Salut	10
Cultura, oci i lleure	12
Participació	14
Serveis socials	16
La ciutat vista pels infants i adolescents de Lleida	18
L'Observatori recomana	20

El segon informe de la situació de la infància i l'adolescència (2011-2012) –la versió completa d'aquest informe la podeu trobar en el lloc web de la Regidoria d'Educació i Infància de l'Ajuntament de Lleida– té per objectiu **conèixer la situació i l'evolució de l'estat dels infants i els joves a la ciutat de Lleida en els dos darrers anys**. Així doncs, pretén:

- **Analitzar les dades corresponents als àmbits** de l'educació, la salut, la cultura, l'oci i el lleure, la participació i els serveis socials.
- **Contrastar les dades amb els agents implicats** en la situació de la infància i l'adolescència **a través d'un procés de debat participatiu**.
- **Concretar les percepcions, les necessitats emergents i les propostes de millora** en els àmbits d'estudi.



1r informe sobre l'estat de la infància de la ciutat de Lleida

Antecedents

L'any 2009, el Consell Assessor Municipal de la Infància i l'Adolescència de Lleida creu necessari elaborar periòdicament estudis que informin sobre l'estat d'aquesta franja d'edat. Fruit d'aquesta motivació es pren la iniciativa de crear un observatori que tingui per finalitat donar aquesta informació de forma bianual per tal de concretar accions adreçades a millorar la qualitat de vida dels nois i noies de Lleida i contribuir a l'establiment dels eixos d'actuació política, de gestió i professionals de la Paeria. Així doncs, l'any 2009 se signa un **conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Lleida i la Universitat de Lleida per a la creació de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de la ciutat de Lleida**.

Metodologia

Igual que en el primer informe (2009-2010), la **Convenció dels Drets de la Infància** ha estat el referent per a la seua elaboració. El marc d'estudi ha tingut present una concepció del nen i nena com a

subjecte de drets, creatiu i participatiu, amb totes les capacitats de modificar i d'influir en el seu entorn.

Això ha significat que han estat implicats en la descripció i l'anàlisi de la seua realitat. **Les dades produïdes per ells, via Plenari dels Infants, han estat considerades dades de qualitat**, ja que els infants són una part significativa de la població i la forma més natural obtenir-ne informació és considerar-los informants directes.

La recerca i l'anàlisi de la informació s'ha estructurat en sis grans temàtiques: educació, salut, serveis socials, participació, lleure i ciutat. Per a cadascuna d'aquestes temàtiques s'ha considerat una visió complementària entre les **dades objectives i descriptives** i les **dades subjectives i interpretatives**, que han permès copsar les percepcions, les opinions, la satisfacció i les propostes de millora relacionades amb la situació de la infància a la nostra ciutat.

Així, la recerca documental de la informació ha estat complementària:

- **Informació de caire descriptiu**, partint d'indicadors de tipus objectiu: les dades i els recursos amb relació a cadascun dels àmbits s'han obtingut a través de documents públics, de la Paeria i d'altres administracions.
- **Informació de caire qualitatiu**, partint d'indicadors de tipus subjectiu, com ara la percepció sobre les dades descriptives i objectives, l'opinió sobre les necessitats i les problemàtiques emergents. Aquesta informació es va recollir a través de dos grups de discussió: un grup de discussió amb infants i joves entre 12 i 18 anys del Plenari dels Infants i un grup de discussió amb els membres del Consell Assessor Municipal de la Infància.

“La mesura real del progrés d’una nació és la qualitat amb què atén la seua infància: la seua salut i protecció, la seua seguretat material, l’educació i socialització i la manera com elles i ells se senten estimats, valorats i integrats en les famílies i societats en què han nascut”.

UNICEF (2007). *Un panorama del bienestar infantil en los países ricos. Pobreza infantil en perspectiva*. Florència (Itàlia): Centre d'Investigacions Innocenti.

La tendència:

Incrementa la població.
A Lleida hi ha 25.925
persones de 0 a 17
anys, que representen
el 18,53% del total.

Es destaca que:

Els barris de Balàfia i
Pardinyes són els que
més creixen en nombre
de nens i nenes
i són, a més, els que
concentren un major
nombre de població
infantil i juvenil.

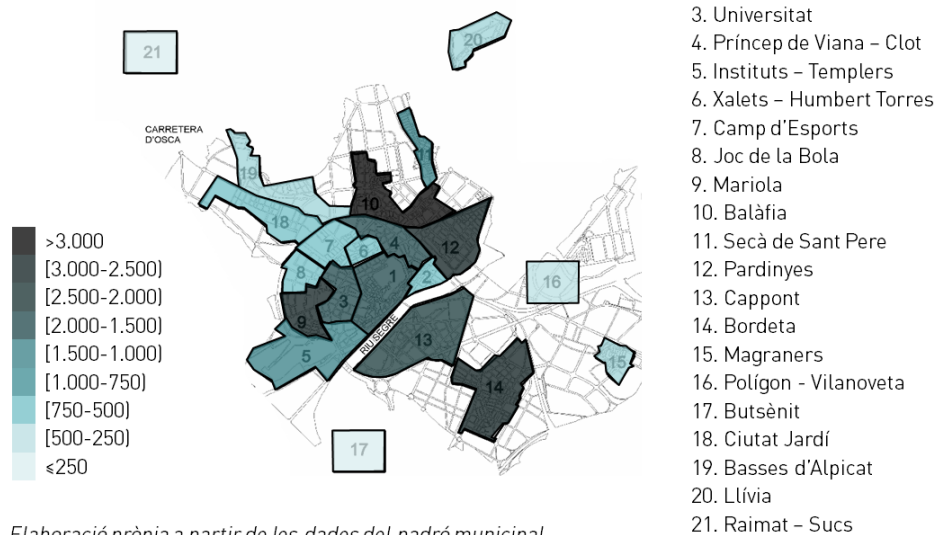
Estructura i distribució de la població

El nombre d'infants i adolescents a la ciutat ha augmentat progressivament en els darrers anys, seguint la mateixa tendència que a la resta de Catalunya. **L'any 2012 la població infantil i juvenil de la ciutat era de 25.925 persones, el 18,53% del total de 139.834 persones empadronades a la ciutat.**

La distribució per barris assenyalava que en el període 2009-2012 **la població de 0 a 17 anys ha augmentat, sobretot en els barris de Balàfia (+597), Pardinyes (+332), Cappont (+326), la Mariola (+309) i la Bordeta (+301).**

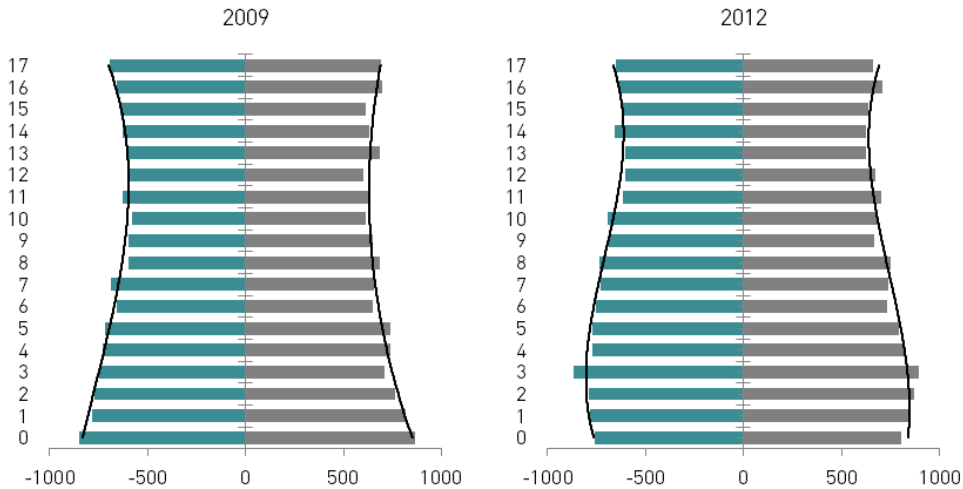
Segons el gènere, l'any 2012 l'estructura de la població infantil i juvenil de la ciutat era bastant equitativa, tot i que seguia havent-hi més nois (13.210) que noies (12.715). Si es comparen aquestes dades amb les de l'any 2009 s'observa que, **a pesar d'haver augmentat el nombre de nens i nenes a la ciutat, el nombre de nounats ha disminuït en aquest període.** Aquest fet pot estar relacionat amb un descens de la natalitat, sobretot en els col·lectius no autòctons.

**Distribució de la població infantil i juvenil per barris
Any 2012**



Estructura de la població de 0 a 17 anys Període 2009-2012

■ Nenes ■ Nens



Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT i del Padró municipal

Moviment natural de la població

Les dades recopilades assenyalen que, entre els anys 2010 i 2012, tant la taxa bruta de natalitat com la taxa bruta de fecunditat general han disminuït lleugerament. Això significa que actualment **a Lleida neixen menys nens i nens que l'any 2009.**

La piràmide de la població infantil i juvenil ha canviat en els darrers anys a causa del descens del nombre de naixements.

L'estructura de la població infantil i juvenil també ha variat amb els anys. L'any 2009 representava el 17,84%, mentre que l'any 2012 representava el 18,78% de la població total.

Per barris, **el nombre d'infants i adolescents amb pares d'origen immigrant es concentra als barris del Centre Històric (797), Príncep de Viana - Clot (765), Balàfia (662), Mariola (573) i Universitat (524).**

La tendència:

El nombre de naixements de nens i nenes amb pares i mares d'origen immigrant ha disminuït des de l'any 2009.

Es destaca que:

L'estructura de la població de 0 a 17 anys ha canviat en quatre anys.

La taxa d'escolarització en els diferents nivells educatius es manté a Lleida els darrers anys. En educació infantil, primària i secundària **les taxes d'escolarització s'han mantingut estables en el període estudiat**. En el cas d'educació primària i secundària, es situen per sobre del 100%. Això significa que a Lleida estudien més nens i nenes dels qui hi resideixen.

Lleida exerceix un “efecte capital” pel que fa a la concentració d'alumnat de pobles del voltant. El mateix passa en els estudis més avançats, com batxillerat i cicles formatius de grau mitjà i superior, que també mantenen la seua taxa d'escolarització.

La tendència:

Desplaçament d'alumnat cap a l'escola pública.

Augment del nombre de matriculats en educació infantil, primària i secundària.

Hi ha hagut un creixement del nombre de matriculats. **A més, es constata un desplaçament de l'alumnat cap als centres públics, especialment en les etapes d'educació infantil i primària i cicles formatius.** Aquesta tendència no ha anat acompanyada d'un augment de recursos.

El Consell Assessor assenyalava que hi ha hagut un **augment de la demanda de xerrades** per part de centres educatius i professionals de l'educació per conscienciar i sensibilitzar els joves **sobre:**

- Els riscos de certs usos de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC).
- La violència de gènere i de parella entre joves.

Es destaca que:

Hi ha una augment de la demanda per conscienciar i sensibilitzar sobre problemàtiques emergents: ús de les TIC i violència de gènere juvenil.

Preocupen, doncs, les problemàtiques derivades d'un mal ús de les TIC, especialment els casos d'assetjament a nens de 9-10 anys per part d'adults (*grooming*), i preocupen també les relacions que s'estableixen entre joves menors i majors d'edat.

A més, el Consell destaca que continua sent molt important la **necessitat d'articular accions concretes entre diferents institucions per tal de treballar el retorn dels alumnes expulsats** dels centres educatius.

Aquestes problemàtiques situen les famílies i els centres educatius en una posició en la qual es difícil definir respostes clares i concretes entre tots els agents implicats. Cal un treball d'acompanyament que de vegades costa de fer pel desbordament dels professionals i dels docents, que han vist com els recursos a la seua disposició han anat disminuint.

Consell Assessor i Plenari coincideixen en el fet que les xerrades de conscienciació sobre les diferents temàtiques esmentades són positives, però no suficients.

D'altra banda, **els joves del Plenari veuen amb preocupació el seu futur formatiu i laboral**, accentuat per la situació social actual, especialment respecte a les beques i ajudes que els han de permetre continuar la seua formació. Es posa de manifest que **els joves tenen necessitats d'orientació i assessorament**. Es proposa que hi hagi una col·laboració més estreta entre centres educatius, universitats i empreses per tal que els joves puguin decidir el seu futur.

Es constata la importància de donar suport a les famílies, amb accions coordinades i planificades que permetin millorar la convivència familiar i fer front a les noves formes de relació que imposen les TIC.

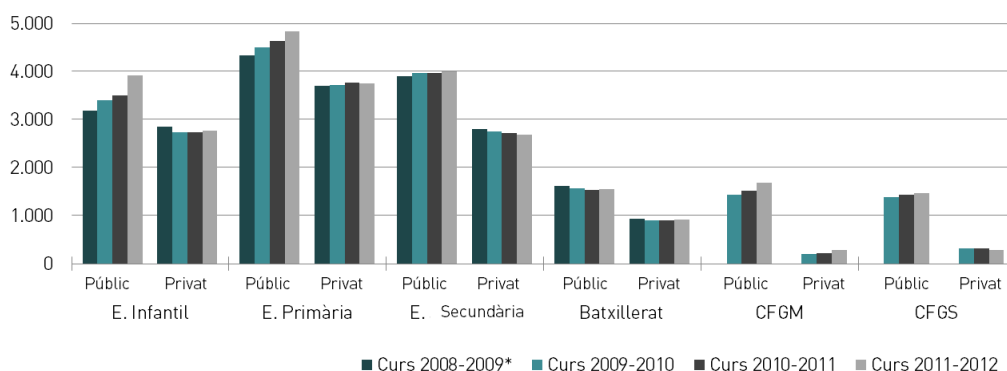
El Consell diu:

Cal plantejar accions concretes i coordinades entre diferents institucions per afavorir el retorn dels alumnes expulsats dels centres educatius.

El Plenari diu:

Cal millorar la col·laboració entre centres educatius, universitats i empreses per tal d'assessorar i orientar els joves sobre el seu futur formatiu i laboral.

**Evolució del nombre de matriculats per nivell educatiu i tipus de centre (públic-privat)
Període 2009-2012**



Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament

* No es disposa de dades per tipus de centre en CFGM i CFGS.

En l'àmbit de la salut cal esmentar que **el nombre de parts a Lleida ha anat disminuint lleugerament en els darrers anys** (període 2008-2011). En el període estudiat, el percentatge de parts entre la població juvenil de la ciutat ha seguit la mateixa tendència decreixent. No obstant això, l'any 2011, el nombre de parts va passar del 0,81% a l'1,26%. S'ha de veure si aquesta dada és una excepció o un canvi de tendència.

La tendència:

Increment dels problemes de salut mental entre la població infantil i juvenil.

Els recursos sanitaris per atendre la infància i l'adolescència de la ciutat s'han mantingut en termes generals. Tot i això, el Consell Assessor constata la necessitat de millorar els recursos, que han anat disminuint en els darrers anys a la vegada que augmentaven les necessitats d'atenció de la infància, i en especial pel que fa a la salut mental.

Es destaca que:

Lleida no disposa d'una unitat específica per atendre adolescents amb problemes d'addiccions.

Es constata des de l'informe, i es confirma pels professionals, l'**increment significatiu de casos atesos de salut mental. Cada vegada hi ha més infants i adolescents amb problemes de salut mental**, i cada cop són més primerenques les edats en què apareixen aquestes problemàtiques. Aquest augment ja es va detectar en l'anterior informe com un problema emergent. Les principals patologies ateses són: reaccions d'adaptació, trastorns neuròtics i trastorns de dèficit d'atenció i hiperactivitat, trastorns de conducta, trastorns mentals greus i trastorns d'aprenentatge.

Evolució del nombre d'atesos en recursos de salut mental infantil i juvenil
Període 2009-2012



Elaboració pròpia a partir de les dades del CSMIJ

Es valora que **els recursos especialitzats per atendre aquests infants i joves són insuficients**. No solament caldria avançar en la capacitat i disponibilitat anual del servei de la URPI, sinó també en la creació d'una unitat específica per atendre adolescents amb problemes d'addiccions.

La situació dels fills i filles i la insuficiència de recursos desborda de vegades les famílies, que es veuen desamparades i sense capacitat per satisfer les seues necessitats. Això ha arribat a provocar la declaració de desamparament d'alguns menors, ja que les seues famílies no han estat capaces de fer front a crisis de salut mental i a les necessitats que se'n desprenen.

Des del Consell s'assenyala la **necessitat de realitzar un treball de prevenció, planificació i coordinació entre els diferents recursos i institucions millor**. Les dinàmiques familiars que generen aquestes problemàtiques requereixen un abordatge interdisciplinari i recursos específics complementaris.

Des del Plenari, es posa de manifest la **preocupació per l'augment de problemes relacionats amb l'alimentació, la sexualitat i el consum de drogues**. Es posa en relleu que algunes d'aquestes problemàtiques es traslladen a la xarxa i generen una gran repercussió i impacte.

Els joves destaquen que, a pesar de tenir molta informació sobre les conseqüències del consum de diferents substàncies, hi poden accedir amb molta facilitat. L'accés i consum de substàncies com l'alcohol és fàcil per a joves a partir dels 16 anys.

En aquest sentit, el Plenari valora positivament les xerrades de conscienciació i sensibilització sobre hàbits d'higiene, alimentació, sexualitat i consum de drogues i alcohol que es fan des dels centres educatius. No obstant això, assenyalen que això s'ha de complementar amb un treball educatiu amb les famílies.

El Consell diu:

Cal millorar la qualitat dels recursos de salut, treballant des de la prevenció, la planificació i la coordinació.

El Plenari diu:

Cal que les famílies s'esforcin a millorar la comunicació entre els diferents membres per tal d'abordar i tractar problemes de salut, alimentació i consum de drogues.

La tendència:

Es manté l'oferta cultural, d'oci i de lleure dedicada a la infància de la ciutat.

Es destaca que:

Hi ha la necessitat d'articular propostes d'oci i lleure dedicades específicament a joves de 12 a 16 anys.

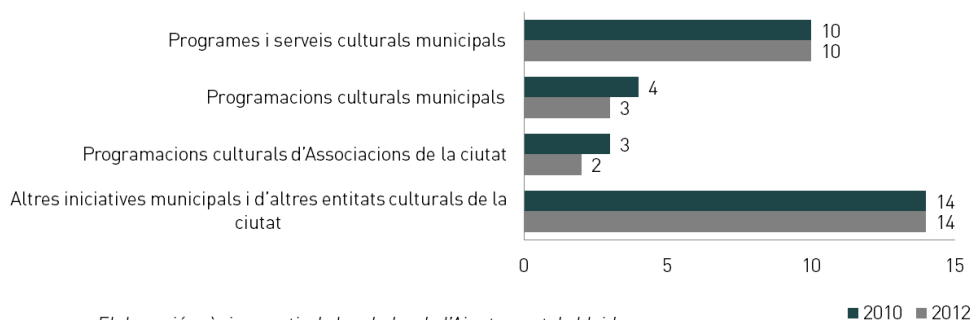
La programació d'oci i temps de lleure s'ha mantingut pràcticament en els mateixos valors de l'anterior informe.

Pel que fa als programes i serveis culturals adreçats a la infància i l'adolescència de la ciutat, Lleida ofereix un total de 29 recursos l'any 2012, respecte als 31 que ofería l'any 2010. L'any 2012 l'oferta d'oci i temps lliure s'ha reduït en un recurs, i són 58 els recursos adreçats a la infància i l'adolescència de la ciutat. **L'oferta de recursos esportius de la ciutat ha augmentat en el període 2010-2012, ha passat dels 256 als 262 recursos**, tant en el nombre d'instal·lacions esportives com en el nombre d'entitats esportives. L'oferta esportiva per a nens i nenes amb discapacitat es manté en els valors que hi havia l'any 2010.

El principal avenç que s'ha fet en aquest àmbit ha estat la sistematització i el control de les activitats d'oci i lleure de la ciutat, realitzats des de la Regidoria d'Educació i Infància de l'Ajuntament de Lleida.

No obstant això, tant el Consell Assessor com el Plenari dels Infants coincideixen en la **necessitat d'articular propostes d'oci i temps de lleure específiques per a joves de 12 a 16 anys**. Aquesta va ser una **necessitat emergent que ja es va posar de manifest en l'anterior informe** sobre l'estat de la infància i adolescència de la ciutat.

Evolució dels programes i serveis culturals per a la població infantil i juvenil
Període 2010-2012



La coincidència amb l'anterior informe evidencia, segons el Consell Assessor, la necessitat de realitzar-ne un estudi i proposar noves possibilitats. **L'oferta en l'àmbit de Lleida pot considerar-se àmplia, però no satisfactòria per a aquesta franja d'edat.** És necessari:

- Canalitzar l'oferta d'oci i lleure, així com la demanda que els joves fan, per articular propostes d'oci específiques per a joves de 12 a 16 anys.
- Ajustar l'oferta d'oci articulant estratègies que millorin la qualitat dels recursos existents i la seua difusió.
- Millorar l'educació en el lleure, per aprofitar el temps que es dedica a l'oci.
- Tenir en compte els joves com a actors i protagonistes del seu propi temps d'oci i de lleure, i no com a mers consumidors.

Des del Consell **es proposa que les activitats els siguin properes, a ells i al seu entorn**, no només creant espais on es puguin reunir o trobar-se, sinó també desenvolupant activitats semiestructurades i semiorganitzades en què ells mateixos puguin participar i decidir.

Des del Plenari **es recomana que hi hagi una major difusió de les activitats d'oci, per tal que la informació realment arribi als joves de la ciutat.** Els joves reconeixen que moltes vegades són ells els qui no tenen gaires habilitats per cercar informació d'interès. La difusió d'aquesta informació s'ha de fer **en espais i entorns més naturals, en què els joves participen.** Les propostes que fan són:

- Un cinema alternatiu, amb entrades assequibles al seu poder adquisitiu.
- Que les activitats culturals i esportives s'obrin més als joves per tal d'accedir a localitats amb preus més assequibles.

Els joves del Plenari valoren molt positivament els recursos disponibles en diferents barris de la ciutat, com ara els centres cívics, o el centre juvenil La Palma.

El Consell diu:

Cal articular i difondre propostes d'oci i lleure de qualitat, ajustades i properes als espais naturals dels joves.

El Plenari diu:

Cal fer arribar la informació de l'oferta d'oci i de lleure als joves a través de les xarxes socials.

La tendència:

Lleuger increment del nombre d'iniciatives de participació infantil i juvenil.

Es destaca que:

Hi ha una escletxa temporal entre les propostes que fan els joves i el moment en el qual finalment es duen a terme.

En aquest període **el nombre de recursos i serveis que promouen la participació infantil i juvenil a la ciutat ha incrementat lleugerament.**

Pel que fa als recursos de participació municipals, s'han mantingut els quatre recursos que ja funcionaven: el Consell Assessor Municipal d'Infància i Adolescència, el Consell Escolar Municipal, el Plenari dels Infants i Adolescents i la defensora dels drets de la infància.

Els centres, les entitats i les iniciatives de promoció de la participació infantil i juvenil continuen desenvolupant tasques de suport a l'associacionisme als grups no formals, i de participació a les polítiques municipals de joventut. També continuen fomentant l'associacionisme a través de programes per a la promoció i l'accés a les noves tecnologies i als mitjans de comunicació adreçats específicament a infants i joves.

Des del Plenari, els joves demanen més espais per poder-se reunir i parlar sobre els temes que els preocupen, alhora que assenyalen que els espais de participació no haurien de ser tan artificials o forçats.

El Plenari és un bon òrgan de participació, però cal que vagi més enllà. Proposen que se'ls escolti més i més sovint, que es tingui en compte el seu punt de vista a l'hora de prendre decisions i que se'ls consideri part implicada en tot allò que els afecta. Els agradaria que hi hagués, doncs, més interacció entre ells, les institucions polítiques i les administracions.

Els joves assenyalen que no hi ha un *feedback* que els permeti constatar que les propostes que fan siguin ateses finalment i, per tant, són conscients que no veuen res més enllà del que acorden en les sessions del Plenari. Aquesta situació es posa de manifest quan algunes propostes que fan els joves des del Plenari es materialitzen al cap de dos o tres anys.

Existeix una escletxa temporal que impedeix als joves constatar que la seua participació ha servit per a alguna cosa. Això pot generar una certa percepció que no són suficientment escoltats.

El Consell Assessor constata l'existència d'aquesta escletxa. Per això, **recomana que la participació es doni en espais més naturals**, per exemple a través de les xarxes socials, amb l'objectiu que la participació tingui un tarannà menys artificial i més proper a la vida diària dels infants.

També cal **explorar noves possibilitats de participació amb un protagonisme especial dels joves de 12 a 16 anys**.

Evolució del nombre d'entitats i associacions de promoció de la participació infantil i juvenil
Període 2010-2012



Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Lleida

El Consell diu:

Cal fomentar la participació a través d'espais més naturals amb l'objectiu d'apropar-se a la vida dels joves.

El Plenari diu:

Cal ser consultats i escoltats més sovint, i tenir en compte el seu punt de vista a l'hora de prendre decisions.

La tendència:

Creixement del nombre de famílies amb fills menors de 18 anys ateses pels SSAP per problemes econòmics.

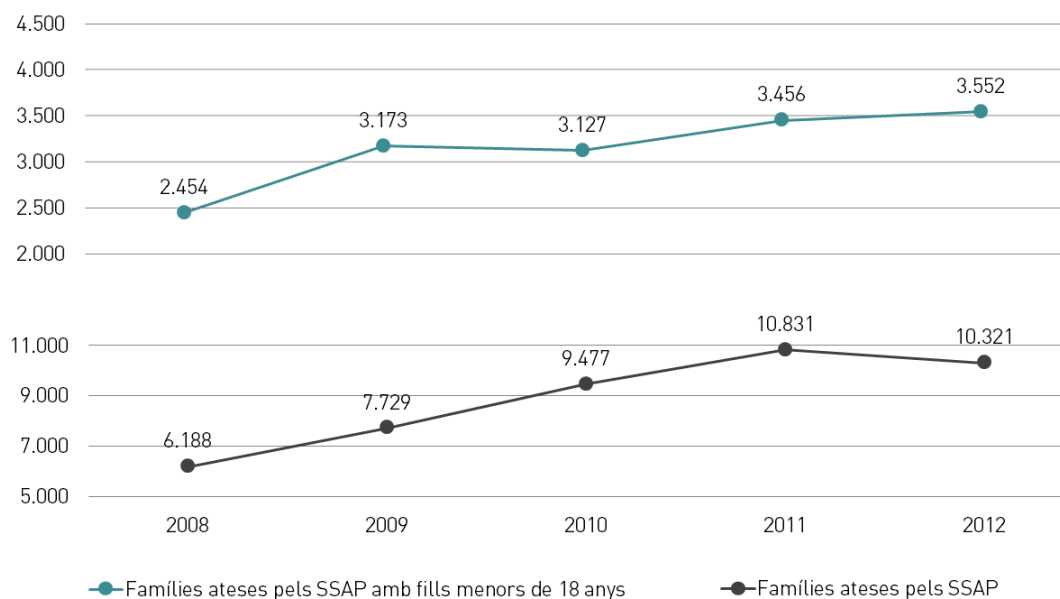
Es destaca que:

El nombre d'expedients treballats en els EAIA ha disminuït en algunes zones de la ciutat.

L'any 2012 a Lleida hi havia més de 55.000 famílies, 5.114 més que les que hi havia l'any 2009, un 10,10% més. D'aquestes, **el 18,51% van ser ateses pels serveis socials d'atenció primària (SSAP)** i prop d'un terç tenia fills menors de 18 anys. Tot i haver-hi un augment de famílies, causat per un increment de la població, el nombre de famílies ateses pels SSAP va ser superior al que pot atribuir-se a aquest creixement poblacional, que suposa un augment del 23,44%.

En quatre anys el nombre de famílies ateses pels SSAP ha augmentat fins a 4.133 famílies més, i es van arribar a atendre 10.831 famílies l'any 2011. **El nombre de famílies amb fills menors de 18 anys ateses pels SSAP s'ha incrementat fins a 1.098 famílies més** entre els anys 2008 i 2012. La crisi econòmica impacta en les famílies amb infants i joves, la qual cosa es manifesta en l'increment significatiu de famílies amb problemes econòmics ateses pels SSAP.

Evolució del nombre de famílies ateses pels SSAP amb i sense fills menors de 18 anys
Període 2008-2012



El nombre d'expedients d'infància en risc ha augmentat per motius econòmics. S'alerta que si es continua amb aquesta tendència es podrien arribar a donar situacions de desemparament per aquests motius.

També es mostra una especial preocupació per problemàtiques derivades d'aquestes situacions. Una d'elles són els problemes de malnutrició infantil causats per problemes econòmics o també de desordre familiar.

El nombre d'expedients treballats pels equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) ha disminuït globalment, i especialment en alguna zona. El treball de preservació familiar als barris i l'impacte de l'aplicació de la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i del Decret 202/2009, dels òrgans de participació i de coordinació del Sistema Català de Serveis Socials, són les dues explicacions més plausibles.

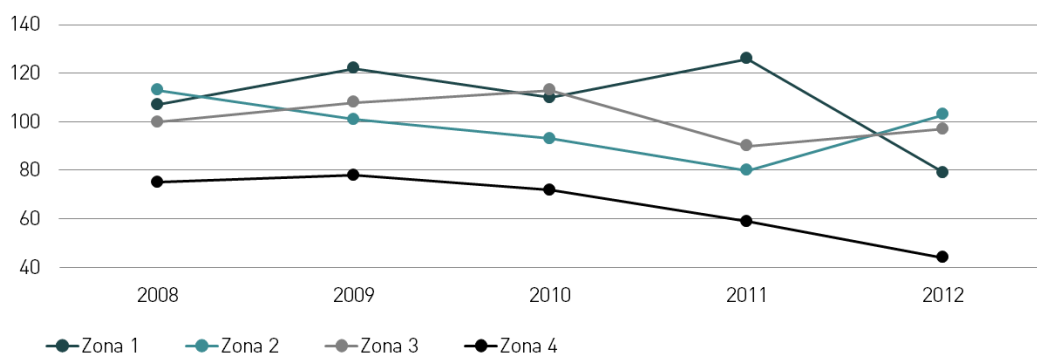
El Consell diu:

Cal actuar per fer front a l'increment d'expedients d'infants en risc per motius econòmics familiars.

El Plenari diu:

Cal millorar l'atenció a la comunicació familiar per augmentar la confiança i el respecte entre pares, mares, fills i filles.

**Evolució del nombre d'expedients treballats en l'EAIA per zones
Període 2008-2012**



Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Lleida
Zona 1: Barri Antic i zona Alta; zona 2: Mariola, Escorxador, Raimat i Horta-Mariola; zona 3: Balàfia, Secà de Sant Pere, Pardinyes, Ronda-Magdalena, Llívia, Sucs i Horta nord-est; zona 4: Bordeta, Capponet i Magraners

La ciutat vista pels infants i adolescents de Lleida

Els joves perceben la ciutat com un bon espai per viure-hi, créixer-hi i formar-se. A la majoria dels joves els agrada ser de Lleida i se senten orgullosos de viure i créixer a la ciutat.

Tot i això, hi ha alguns joves que tenen clar que el seu futur està fora de la ciutat; malgrat que els agrada ser d'aquí, troben que a Lleida hi manca alguna cosa que els atregui per establir-hi el seu futur.

“Per mi a Lleida li falta *algo* i quan sigui gran m'agradaria viure en una ciutat més gran a prop de Lleida però sense desvincular-me'n.”

La tendència:

Canvia la percepció dels joves a l'hora de plantejar-se el seu futur a la ciutat.

Lleida es percep com una ciutat intermèdia que permet moure's àgilment. No obstant això, respecte als mitjans de transport, **la xarxa d'autobusos és un tema que preocupa els joves.**

Aquest fet ja es va manifestar en l'anterior informe sobre l'estat de la infància. Els joves en millorarien els itineraris o línies, el temps mitjà de trajecte, la freqüència de pas, sobretot a prop de les escoles, i el preu del bitllet.

Es destaca que:

El desplaçament amb transport públic i amb bicicleta és la principal preocupació de mobilitat dels joves.

Els joves assenyalen que són necessàries millors infraestructures que permetin utilitzar el carril bici amb seguretat, sense que ells, com a ciclistes, se sentin tan vulnerables per haver de passar per zones que solament estan habilitades per a la circulació de vehicles. Es proposa poder implantar una xarxa de lloguer de bicicletes seguint el model del Bicing.

També destaca la **preocupació per la normalització que, tant joves com famílies, fan del consum del tabac, de l'alcohol i, fins i tot, del cànnabis.** Els joves denuncien la facilitat per accedir a l'alcohol i al cànnabis.

Hi ha una **preocupació latent i manifesta dels efectes de la crisi financera i la reducció de recursos**; ha augmentat la presència dels arguments econòmics en els discursos dels joves, ja que la manca d'expectatives dibuixa el seu futur.

Lleida no es percep com una ciutat insegura. Ni el Plenari ni el Consell Assessor no han manifestat entre les seues preocupacions la seguretat ciutadana. En l'anterior informe sobre l'estat de la infància a la ciutat es va destacar la manca de vigilància en certes zones i barris de la ciutat. Tampoc no s'ha fet menció de temes relacionats amb la immigració ni de les diferències culturals i ètniques entre diferents barris.

En resum, la percepció de la ciutat per part de la infància i l'adolescència és positiva. Tot i que necessita millorar aspectes relatius al transport públic i a la mobilitat en bicicleta, Lleida gaudeix d'una bona imatge entre els joves, malgrat que s'aprecia una certa desafecció per plantejar-se el seu futur a la ciutat.

“M'encanta viure a Lleida, em sento molt orgullosa i afortunada de ser lleidatana i de viure a Lleida.”

El Plenari diu:

Hi ha una preocupació perquè els efectes de la crisi econòmica no repercuteixin en el futur dels joves.

Seu Vella de Lleida. Imatge: Bob Masters. Llicència CC (by-nc-nd)



- a. Donar resposta a les necessitats emergents que es van detectar en el primer informe i que apareixen com a prioritàries en l'anàlisi de la situació de la infància i l'adolescència de 2011-2012:
 - L'expulsió d'alumnes dels centres educatius. Buscar una proposta alternativa i coordinada des de tots els agents implicats per fer front a la conflictivitat dels centres educatius. Millorar l'atenció a l'alumnat expulsat per treballar-ne el retorn.
 - L'atenció a la salut mental de la infància i l'adolescència i a les problemàtiques psicoemocionals, de comportament i de convivència familiar.
 - L'oci i lleure específic per a la franja "fràgil" de 12 a 16 anys. Aquesta franja d'edat no té uns recursos específics d'oci, la qual cosa fa que es considerin massa grans per utilitzar recursos d'infants, i encara petits per accedir a recursos de joves de més de 16 anys.
- b. Fer atenció a les noves necessitats detectades en aquest segon informe:
 - Problemàtiques derivades del mal ús de les TIC: fonamentalment casos d'assetjament virtual (*grooming*).
 - Canvis en les relacions familiars provocats per les TIC i pel desconeixement dels pares i mares sobre els riscos derivats de l'ús de les TIC per part dels fills i filles.
 - Violència de gènere i relacions de parella entre menors d'edat.
 - Participació més propera i quotidiana dels infants i els joves en la presa de decisions.

- c. Continuar en la línia de treball que permeti enfortir la família amb iniciatives preventives i de promoció de la qualitat familiar. Coordinació i treball conjunt entre els diferents àmbits que atenen la infància i l'adolescència: educació, salut, serveis socials...
- d. Prevenir la pobresa infantil i les seues conseqüències:
- La reducció generalitzada de recursos també incrementa la pobresa infantil i el seu impacte en el desenvolupament de la infància i l'adolescència lleidatana. L'increment de casos atesos pels serveis socials per necessitats econòmiques n'és un clar indicador.
 - Els nens i nenes viuen a casa la inseguretat i la angoixa permanent dels seus pares per la manca de feina, falta de diners, habitatge degradat, pessimisme o devaluació cultural, així com per l'estigmatització que provoca viure en un barri desafavorit, en unes condicions econòmiques i educatives desfavorables. La precarietat de les famílies afecta directament els fills i filles.
 - D'altra banda, també són els nens i nenes els qui reben directament l'impacte de la reducció d'ajudes per al menjador, els llibres de text o l'habitatge.
- e. Estar amatent als possibles canvis demogràfics que es pugui produir en la població d'edat més primerenca, i corroborar si la tendència es perpetua.

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

2n informe, 2011-2012 (versió resumida)

Autors:

M. Àngels Balsells, Jordi L. Coiduras, Joan Ballesté, Àngels Adrover i
Eduard Vaquero

Disseny i maquetació:

Eduard Vaquero

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

Universitat de Lleida
Regidoria d'Educació i Infància de l'Ajuntament de Lleida

Comissió de seguiment de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

M. Àngels Balsells, direcció tècnica, Departament de Pedagogia i
Psicologia de la Universitat de Lleida
Jordi Coiduras, Departament de Pedagogia i Psicologia de la Universitat
de Lleida
Joan Ballesté, Regidoria d'Educació i Infància de l'Ajuntament de Lleida
Àngels Adrover, Regidoria d'Educació i Infància de l'Ajuntament de Lleida

© del text: els autors

© Ajuntament de Lleida

© Departament de Pedagogia i Psicologia de la Universitat de Lleida

Impressió: Impressus

Dipòsit legal: L-1610-2013

Lleida, 20 de novembre de 2013



La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
2n informe, 2011-2012

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida